

LUKU 133

PALUU ROOMASTA

OLLESSAAN lähdössä Roomasta Jeesus ei jättänyt hyvästejä kenellekään ystävästään. Damaskoksen kirjanoppinut ilmaantui Roomaan huomiota herättämättä ja poistui sieltä samalla tavoin. Kului kokonainen vuosi ennen kuin ne, jotka hänet tunsivat ja häntä rakastivat, luopuivat toivosta vielä tavata häntä. Ennen kuin toinen vuosi oli päättynyt, Jeesuksen tunteneista henkilöistä koostuvat pikku ryhmät huomasivat, että heitä vetivät yhteen heidän yhteinen kiinnostuksensa hänen opetuksiaan kohtaan ja heidän yhteinen muistonsa hänen seurassaan vietetyistä hyvistä hetkistä. Ja nämä stoalaisista, kyynikoista ja mysteerikulttien kannattajista koostuvat pienryhmät tapailivat jatkuvasti toisiaan epäsäännöllisin väliajoin ja epävirallisissa merkeissä aina ensimmäisten kristinuskon saarnaajain Roomaan-ilmaantumiseen saakka.

Gonod ja Ganid olivat tehneet Aleksandriassa ja Roomassa niin paljon ostoksia, että he lähettivät kaikki tavaransa kuormakaravaanin mukana edellään Tarentumiin. Sillä välin kolme matkamiestä kulkivat kiirettä pitämättä Italian halki suurenmoista via Appiaa pitkin. Tällä matkalla he kohtasivat kaikenlaisia ihmisiä. Monet ylhäiset Rooman kansalaiset ja kreikkalaissiirtolaiset asuivat tämän tien varrella, mutta jo tuolloin alkoi näyttämölle ilmaantua myös kelvottomien orjien suurten laumojen jälkeläisiä.

Eräänä päivänä, kun he olivat keskipäivän ruokatauolla noin puolitiessä Tarentumiin, Ganid kysyi Jeesukselta suoraan, mitä tämä ajatteli Intian kastijärjestelmästä. Jeesus sanoi: "Vaikka ihmiset eroavat toisistaan monin tavoin, Jumalan edessä ja hengellisessä maailmassa kaikki kuolevaiset ovat yhdenvertaisia. Jumalan silmissä on olemassa vain kaksi kuolevaisten ryhmää: ne, jotka haluavat noudattaa hänen tahtoaan, ja ne, jotka eivät halua. Kun universumi

tarkastelee asuttua maailmaa, myös se näkee kaksi suurta luokkaa: ne, jotka tuntevat Jumalaa, ja ne, jotka eivät tunne. Ne, jotka eivät Jumalaa voikaan tuntea, lasketaan kyseisen maailman elämistöön kuuluviksi. Ihmiskunta on soveliaasti jaettavissa moniin luokkiin eri ominaisuuksien mukaisesti, sillä heitä on mahdollista tarkastella fyysisestä, mentaalista, sosiaalisesta, ammatillisesta tai moraalista näkökulmasta, mutta kun nämä kuolevaisten erilaiset luokat ilmaantuvat Jumalan oikeusistuimen eteen, ne ovat yhdenvertaisia; Jumala ei todellakaan katso henkilöön. Vaikk'ette voikaan välttyä panemasta merkille ihmisten toisistaan eroavia kykyjä ja avuja älyllisissä, sosiaalisissa ja moraalisisissa asioissa, mitään tällaisia eroja teidän ei tulisi tehdä ihmisten hengellisen veljeskunnan piirissä ollessanne kokoontuneina Jumalan eteen häntä palvoaksenne."

1. ARMO JA OIKEUDENMUKAISUUS

Eräänä iltapäivänä, kun he olivat lähestymässä Tarentumia, sattui maantien varressa varsin mielenkiintoinen välikohtaus. He näkivät, miten muuan karkea ja röyhkeä nuorukainen kävi raa'asti erään pienemmän pojan kimppuun. Jeesus kiiruhti hyökkäyksen kohteeksi joutuneen nuorukaisen avuksi ja saatuaan tämän turvaan hän piti lujasti kiinni päällekkäajasta, kunnes pienempi poika oli

[sivu 1469]

päässyt pakoon. Kun Jeesus irrotti otteensa pikku rähisijästä, Ganid kävi samassa hetkessä käsiksi tähän poikaan ja ryhtyi antamaan hänelle raikuvaa selkäsaunaa, mutta Ganidin hämmästykseksi Jeesus tuli kiireesti väliin. Kun Jeesus oli saanut Ganidin rauhoittumaan ja päästänyt pelästyneen pojan menemään, Ganid huudahti kiihdyksissään, heti kun sai hengityksensä tasaantumaan: "En pysty ymmärtämään sinua, Opettaja. Jos armeliaisuus vaatii sinua pelastamaan pienemmän pojan, eikö oikeudenmukaisuus vastaavasti vaatisi isomman ja hyökkäykseen syyllistyneen nuorukaisen rankaisemista?" Vastatessaan Ganidille Jeesus sanoi:

"Ganid, on totta, ettet ymmärrä. Armeliaisuuden osoittaminen on aina yksilön suorittama teko, mutta oikeudenmukaisuuden edellyttämä rangaistus on sosiaalisten, valtiollisten tai universumin hallinnosta vastaavien ryhmien tehtävä. Velvollisuksiini kuuluu yksilönä armeliaisuuden osoittaminen; minun täytyy mennä kimppuun käydyn miehenalun turvaksi, ja on täysin johdonmukaista, että saan käyttää riittäviä voimakeinoja päällekkarkaaajan hillitsemiseksi. Ja tein juuri niin. Onnistuin vapauttamaan hyökkäyksen kohteeksi joutuneen pojan; ja sillä tein velvollisuuteni armeliaisuuden osalta. Voimakeinoin pidättelin sitten päällekkarkaajaa sen verran kauan, että kiistan heikompi osapuoli pääsi karkuun, minkä jälkeen vetäydyin pois koko asiasta. En ryhtynyt istumaan oikeutta päällekkarkaajaa vastaan hänen motiivinsa tutkiakseni -- arvioidakseni oikeudellisesti kaikkia seikkoja, jotka liittyivät hänen hyökkäykseensä toverinsa kimppuun -- ja ryhtyäkseni sitten panemaan täytäntöön tuomiota, jonka oma mieleni kenties sanelisi hänen tekemänsä vääryyden oikeudenmukaisena hyvityksenä. Ganid, armeliaisuus saattaa olla suurpiirteistä, mutta oikeudenkäyttö on täsmällistä. Etkö kykene näkemään, että tuskin on kahta henkilöä, jotka pystyisivät olemaan samaa mieltä siitä, millainen rangaistus täyttäisi oikeudenmukaisuuden vaatimukset? Toinen haluaisi määrätä neljäkymmentä raipaniskua, toinen kaksikymmentä, ja vielä joku muu haluaisi määrätä oikeudenmukaiseksi rangaistukseksi telkeämisen yksinäisselliin. Etkö kykene ymmärtämään, että tässä maailmassa tällaiset kysymykset olisi parempi jättää ryhmän vastuulle, tai niiden tulisi olla ryhmän valitsemien edustajien hoidossa? Universumissa asia on järjestetty siten, että tuomiovalta kuuluu niille, jotka tuntevat perinpohjin kaikki rikkomusta edeltäneet seikat samoin kuin sen motiivit. Sivistyneessä yhteiskunnassa ja järjestyneessä universumissa oikeudenkäyttö edellyttää, että asian tasapuolisen arvioinnin jälkeen langetetaan oikeudenmukainen tuomio, ja tällaiset valtuudet on annettu vain maailmojen oikeudesta vastaaville ryhmille ja koko luomistuloksen korkeampien universumien kaikentietäville viranomaisille."

He keskustelivat tästä armeliaisuuden osoittamista ja oikeudenkäyttöä koskevasta ongelmasta päiväkausia. Ja Ganid ymmärsi ainakin jossain määrin, miksei Jeesus halunnut antautua henkilökohtaiseen voimainmittelöön. Mutta Ganid esitti vielä yhden viimeisen kysymyksen, johon hän ei koskaan saanut täysin tyydyttävää vastausta. Ja tuo kysymys kuului: "Mutta, Opettaja, jos joku sinua väkevämpi ja pahansisäinen olento sattuisi käymään kimppuusi ja uhkaisi surmata sinut, mitä sinä tekisit? Etkö tekisi mitään puolustaaksesi itseäsi?" Vaikkei Jeesus tyhjentävää ja tyydyttävää vastausta voinutkaan nuorenmiehen kysymykseen antaa siksi, ettei hän halunnut paljastaa tälle elävänsä elämäänsä maan päällä

Paratiisin-Isän osoittaman rakkauden valaisevana esimerkkinä tilannetta seuraavalle universumille, hän lausui asiasta kuitenkin tämän verran:

"Ganid, voin hyvin ymmärtää, miten jotkin näistä ongelmista sinua hämmentävät, ja yritän vastata kysymykseesi. Kaikissa sellaisissa mahdollisissa tapauksissa, että joku kävisi persoonani kimppuun, minä ensiksi päättelin, olisiko päällekkarkaaaja Jumalan poika -- lihallishahmoinen veljeni -- vaiko ei, ja jos olisin sitä mieltä, ettei tällä luodulla ole moraalista arvostelukykyä eikä hengellistä järkeä, käyttäisin hyökkääjälle koituvista seuraamuksista välittämättä kaikkia niitä voimia, jotka ovat vastarinnan tekemistä varten käytettävissäni. Mutta tällä tavoin en kävisi Jumalan pojan statuksen omaavan lähimmäisen kimppuun, en edes itsepuolustuksen nimissä. Toisin sanoen, en ennakoivasti enkä arviota tekemättä rankaisisi häntä siitä, että hän on hyökännyt päälleni. Koettaisin kaikin mahdollisin keinoin estää häntä ja houkutella häntä luopumaan moisesta hyökkäyksestä, ja siinä tapauksessa, etten onnistuisi sitä ehkäisemään, koettaisin sitä

[sivu 1470]

lieventää. Ganid, minulla on ehdoton luottamus taivaallisen Isäni huolenpitoon; olen vihkiytynyt täyttämään taivaassa olevan Isäni tahdon. En usko, että *todellinen* vahinko voi minua kohdata. En usko, että elämäntehtävääni voi todellisuudessa vaarantaa mikään sellainen, mitä vihamieheni tahtoisivat minulle tapahtuvan, ja ystäviemme taholta ei meidän tietenkään tarvitse pelätä mitään väkivaltaa. Olen ehdottoman vakuuttunut siitä, että koko universumi on minua kohtaan ystävällinen -- tähän kaikenvoittavaan totuuteen minä itsepintaisesti uskon varauksetonta luottamusta osoittaen siitakin huolimatta, että ulkonaiset seikat joskus näyttävät puhuvan sitä vastaan."

Mutta Ganidia ei vastaus täysin tyydyttänyt. He keskustelivat näistä asioista monta kertaa, ja Jeesus kertoi hänelle joistakin poikavuosiensa kokemuksista ja myös kivenhakkaajan pojasta Jaakobista. Kuultuaan, miten Jaakob otti tehtäväkseen Jeesuksen puolustamisen, Ganid sanoi: "No nyt alan ymmärtää! Ensinnäkin, harvoinhan kukaan normaali ihminen haluaisi hyökätä kaltaisesi ystävällisen henkilön kimppuun, ja vaikka joku niin ajattelematon olisikin, että ryhtyisi sellaiseen tekoon, on jotakuinkin varmaa, että lähellä on joku toinen kuolevainen, joka rientäisi avuksesi, aivan kuten sinä itse aina menet pelastamaan

jokaisen, jonka huomaat olevan hädässä. Sydämessäni olen samaa mieltä kanssasi, Opettaja, mutta järkeni sanoo silti, että jos olisin ollut Jaakob, olisin mielelläni rankaissut raakimuksia, jotka ottivat vapauden käydä kimppuusi vain, koska luulivat, ettet puolustaisi itseäsi. Arvelisin, että saat vaeltaa elämäntaipaleesi kohtalaisen turvassa siksi, että käytät niin paljon aikaasi muiden auttamiseen ja pulassa olevien kanssaihmistemme hoivaamiseen -- niin ja varsin todennäköisesti lähellä on aina joku sinua puolustamassa." Ja Jeesus vastasi: "Sitä ei ole vielä koeteltu, Ganid, ja kun se tapahtuu, meidän on pidettävä kiinni siitä, mikä on Isän tahto." Ja tämä oli jokseenkin kaikki, mitä nuorimies sai opettajansa sanomaan tästä vaikeasta aiheesta, joka koski itsepuolustusta ja vastarinnasta pidättymistä. Eräässä toisessa yhteydessä hän sai kuulla Jeesuksen esittävän sellaisen mielipiteen, että järjestyneellä yhteiskunnalla oli täysi oikeus käyttää voimakeinoja pannessaan täytäntöön oikeuteen perustuvia päätöksiään.

2. LAIVAANNOUSU TARENTUMISSA

Laivalaiturilla aluksensa lastin purkamista odottavat matkustajat saivat nähdä, miten muuan mies pahoinpiteli vaimoaan. Tapansa mukaisesti Jeesus puuttui tapahtumaan hyökkäyksen kohteeksi joutuneen henkilön puolesta. Hän astui äkäisen aviomiehen taakse ja tätä kevyesti olkapäälle napauttaen sanoi: "Ystäväni, saisinko hetken keskustella kanssasi kahden kesken?" Tällainen puhuttelu sai kiukkuisen miehen hämilleen, ja hetken kestäneen hämmentyneen empimisen jälkeen hän sai soperretuksi: "Öh -- miksi -- kyllä kai; mitä haluat minusta?" Talutettuaan hänet syrjemmälle Jeesus sanoi: "Ystäväni, huomaan, että sinulle on täytynyt tapahtua jotakin kamalaa. Tahtoisin kovasti, että kerrot minulle, mitä voi tapahtua noin väkevälle miehelle sellaista, että se panee hänet käymään käsiksi vaimoonsa, hyökkäämään lastensa äidin kimppuun, ja kaiken lisäksi vielä tällaisessa paikassa, kaikkien ihmisten silmien alla. Tunnet varmaankin, että sinulla on jokin hyvä syy tähän pahoinpitelyyn. Mitä tämä nainen teki ansaitakseen aviomieheltään tällaista kohtelua? Sinua katsellessani uskon lukevani kasvoiltasi, että rakastat oikeudenmukaisuutta, ellet peräti halua osoittaa armeliaisuutta. Uskallanpa jopa sanoa, että jos löytäisit minut tien viereltä rosvojen kimppuun käymänä, ryntäisit empimättä avukseni. Rohkenen sanoa, että olet elämäsi varrella tehnytkin monta tällaista urheaa tekoa. Ystäväni, kerrohan nyt minulle, mikä on hullusti? Tekikö nainen jotakin väärää, vai menetitkö sinä

typerästi malttisi ja ryhdyit ajattelemattomasti mukiloimaan häntä?" Ei niinkään se, mitä Jeesus sanoi, kuin Jeesuksen hänelle huomautustensa päätteeksi osoittama ystävällinen katse ja myötätuntoinen hymy oli se, joka kosketti tämän miehen sydäntä. Mies sanoi: "Huomaan, että olet kyynikkojen pappeja, ja olen kiitollinen, että hillitsit

[sivu 1471]

minua. Ei vaimoni ole syyllistynyt mihinkään suureen vääryyteen. Hän on hyvä vaimo, mutta hän ärsyttää minua sillä, että hänen tapanaan on nalkuttaa minulle kaikkien kuullen, ja silloin menetän mielenmalttini. Olen pahoillani, että minulta puuttuu itsehillintää, ja lupaan yrittää noudattaa aikaisempaa lupaustani, jonka annoin yhdelle veljistäsi, kun tämä vuosia sitten opetti minulle paremman tien. Annan siitä sinulle lupaukseni."

Ja hänelle hyvästejä lausuessaan Jeesus sanoi: "Veljeni, muista aina, ettei miehellä ole mitään oikeutettua ylivaltaa naiseen nähden, ellei nainen ole omasta tahdostaan ja vapaaehtoisesti antanut miehelle tällaista valtaa. Vaimosi on sitoutunut kulkemaan elämäntaipaleen rinnallasi, auttamaan sinua elämän taisteluissa ja ottamaan kantaakseen paljon suuremman osan lastesi synnyttämisen ja kasvattamisen taakasta. Ja on pelkästään kohtuullista, että hän tästä erityisestä palveluksestaan saa sinulta sitä erityistä suojelua, jota mies voi antaa naiselle, osapuolelle, jonka on kannettava, synnyttävä ja ruokittava lapset. Rakastava huolenpito ja huomaavaisuus, joita mies on halukas osoittamaan vaimolleen ja heidän yhteisille lapsilleen, ovat mittana siitä, miten pitkälle tuo mies on edennyt luovan ja hengellisen itsensä tiedostamisen korkeampien tasojen saavuttamisessa. Etkö tiedä, että miehet ja naiset ovat Jumalan kumppaneita sikäli, että he toimivat yhdessä luodakseen olentoja, jotka varttuvat sitä varten, että he saisivat haltuunsa kuolemattoman sielun potentiaalin? Taivaassa oleva Isä kohtelee maailmankaikkeuden lasten Henki-Äitiä vertaisenaan. On Jumalan kaltaista, että jaat elämäsi ja kaiken, mikä siihen liittyy, pitäen äitiosapuolta tasavertaisenasasi, häntä, joka niin täysimääräisesti jakaa kanssasi sen jumalallisen kokemuksen, että näette elämänne jatkuvan lastenne elämässä. Jospa vain kykenet rakastamaan lapsiasi niin kuin Jumala rakastaa sinua, tulet rakastamaan ja pitämään arvossa vaimoasi niin kuin taivaassa oleva Isä kunnioittaa ja pitää suuressa arvossa Ääretöntä Henkeä, suunnattoman maailmankaikkeuden kaikkien henkilöiden äitiä."

Noustessaan laivan kannelle he katsoivat taakseen ja näkivät pariskunnan kyynel silmissä syleilevän ääneni toisiaan. Gonod, joka oli kuullut jälkimmäisen osan siitä, mitä Jeesuksella oli tälle miehelle sanottavaa, mietti kuulemaansa koko päivän ja päätti järjestää kotiolonsa uudelleen sitten, kun hän olisi taas Intiassa.

Matka Nikopoliin sujui miellyttävästi, mutta hitaasti, sillä tuuli ei ollut suotuisa. Kolmikkomme vietti tuntikaudet kertomalla Rooman-kokemuksistaan ja muistelemalla kaikkea, mitä heille oli tapahtunut sen jälkeen, kun he olivat ensi kerran tavanneet Jerusalemissa. Ganid alkoi täyttyä henkilökohtaisen hoivan hengestä. Hän yritti vaikuttaa laivan stuerettiin, mutta jo toisena päivänä hän syville uskonnollisille vesille joutuessaan pyysi Joosuaa auttamaan hänet pulasta.

He viettivät useita päiviä Nikopoliissa, kaupungissa, jonka Augustus oli viitisenkymmentä vuotta aiemmin perustanut Aktiumin taistelun muistona "voiton kaupungiksi", sillä sen sijaintipaikka oli maakaistale, jolle hän ennen tuota taistelua oli armeijoiheen leiriytynyt. He majoittuivat Jeramyn, erään juutalaisuskoon kääntyneen kreikkalaisen, kotiin. He olivat tavanneet tämän jo laivalla. Kolmannen lähetysmatkansa aikana apostoli Paavali vietti yhden kokonaisen talven Jeramyn pojan luona samassa talossa. Nikopoliista he purjehtivat samalla laivalla Korinttiin, roomalaisten Akaian provinssin pääkaupunkiin.

3. KORINTISSA

Siihen mennessä kun he saapuivat Korinttiin, Ganid oli alkanut kiinnostua juutalaisesta uskonnosta. Ei sen vuoksi ollut mitään outoa siinä, että Ganid, kun he eräänä päivänä kulkivat synagogan ohitse ja näkivät ihmisten menevän sisälle, pyysi Jeesusta viemään hänet jumalanpalvelukseen. Tuona päivänä he saivat kuulla oppineen rabbin luennoivan aiheesta "Israelin kohtalo", ja jumalanpalveluksen jälkeen he tapasivat erään Krispoksen, joka oli tämän synagogan esimies.

[sivu 1472]

Monet kerrat he vielä palasivat synagogapalvelukseen, mutta heidän tarkoituksenaan oli ensi sijassa Krispoksen tapaaminen. Ganid mieltyi suuresti Krispokseen, hänen vaimoonsa ja perheen viiteen lapseen. Hänestä oli mukavaa tarkkailla, miten juutalainen vietti perhe-elämäänsä.

Ganidin tehdessä havaintojaan perhe-elämästä Jeesus opetti Krispokselle, miten eletään parempaa uskonnollista elämää. Jeesus kävi tämän eteenpäin katsovan juutalaisen kanssa yli kaksikymmentä keskustelua. Ei sen vuoksi sovi hämmästellä sitä että, kun Paavali vuosia myöhemmin saarnasi tässä samassa synagogassa ja kun juutalaiset olivat torjuneet hänen sanomansa ja äänestäneet sen puolesta, että häntä kielletäisiin saarnaamasta synagogassa, ja kun hän sen jälkeen meni ei-juutalaisten pariin, niin Krispos ja kaikki hänen perheensä jäsenet omaksuivat uuden uskonnon, ja hänestä tuli eräs tärkeimmistä sen kristillisen seurakunnan tukijoista, jonka Paavali myöhemmin organisoiti Korinttiin.

Niiden kahdeksantoista kuukauden aikana, jolloin Paavali saarnasi Korintissa -- myöhemmässä vaiheessa Siilas ja Timoteus seurassaan -- hän tapasi monia muita, joita "intialaisen kauppiaan pojan juutalainen kotiopettaja" oli opettanut.

Korintissa he tapasivat jokaiseen rotuun kuuluvia ihmisiä kolmesta maanosasta. Se oli Aleksandrian ja Rooman jälkeen Välimeren keisarikunnan kosmopoliittisin kaupunki. Tässä kaupungissa oli paljon sellaista, joka kiinnitti huomiota, eikä Ganid koskaan kyllästynyt käynteihin kaupungin linnoituksessa, joka oli rakennettu lähes kuusisataa metriä merenpinnan yläpuolelle. Suuren osan vapaa-ajastaan hän vietti myös synagogan liepeillä ja Krispoksen kotona. Aluksi häntä kauhistutti ja myöhemmin ihastutti asema, joka naisella juutalaiskodissa oli. Siinä paljastui tälle nuorelle intialaiselle jotakin uutta.

Jeesuksen ja Ganidin nähtiin vierailevan usein eräässä toisessakin juutalaiskodissa, nimittäin Justuksen kotona. Tämä oli hurskas kauppias ja asui synagogan vierellä. Ja kun apostoli Paavali sittemmin monet kerrat oleskeli tässä kodissa, hän kuunteli kertomuksia näistä intialaispojan ja hänen juutalaisen opettajansa käynneistä Paavalin ja Justuksen ihmetellessä, mitä niin viisaasta ja loistavasta heprealaisopettajasta mahtoi tulla.

Heidän Roomassa ollessaan Ganid oli pannut merkille, että Jeesus kieltäytyi liittymästä heidän seuraansa, kun he menivät julkiseen kylpylään. Jälkeenpäin nuori mies koetti monet kerrat saada Jeesusta tuomaan laajemminkin julki, mitä hän ajatteli sukupuolten välisistä suhteista. Vaikka hän nuorenmiehen esittämiin kysymyksiin vastailikin, hän ei koskaan vaikuttanut halukkaalta keskustelemaan näistä asioista kovin laajasti. Kun he eräänä iltana kuljeskelivat Korintin katuja niillä main, jossa linnoituksen muuri laskeutui mereen, kaksi yleistä naista tuli jututtamaan heitä. Ganid oli oikeutetusti tullut käsitykseen, että Jeesus oli mies, jolla oli korkeat ihanteet, ja että hän kammoksui kaikkea, mikä vivahti epäpuhtauteen tai missä pahuus tuoksahti. Niinpä hän puhutteli naisia terävästi ja viittasi töykeästi näitä poistumaan. Tämän nähdessään Jeesus sanoi Ganidille: "Tarkoituksesi on hyvä, mutta sinun ei tulisi ottaa vapautta puhutella Jumalan lapsia tuolla tavoin, vaikka he sattuvatkin olemaan hänen harhateille joutuneita lapsiaan. Keitä me olemme istuaksemme oikeutta näitä naisia vastaan? Satutko tietämään kaikki ne olosuhteet, jotka ovat johtaneet heidät turvautumaan tämänkaltaisiin keinoihin elantonsa ansaitakseen? Pysähdy tähän kanssani siksi aikaa, kun puhumme näistä asioista." Hänen sanottavansa oli paljon suurempi hämmästyksen aihe kurtisaaneille kuin konsanaan Ganidille.

Siinä kun he seisoivat kuutamossa, niin Jeesus jatkoi puhettaan: "Jokaisen ihmismielen sisällä elää jumalallinen henki, taivaassa olevan Isän antama lahja. Tämä hyvä henki pyrkii koko ajan johdattamaan meidät Jumalan tykö, auttamaan meitä löytämään Jumalan ja tuntemaan Jumalaa. Mutta kuolevaisissa vaikuttaa myös monia luonnollisia fyysisiä haluja, jotka Luoja pani häneen palvelemaan yksilön ja rodun hyvinvointia. On vain niin, että miehet ja naiset joutuvat useinkin ymmälle koettaessaan ymmärtää itseään ja painiskella toimeentulon hankkimiseen liittyvien moninaisten ongelmien kanssa maailmassa,

[sivu 1473]

jossa itsekkyyks ja synty ovat näin laajalti vallalla. Ganid, huomaa, ettei kumpikaan näistä naisista ole tietten tahtoen paha. Heidän kasvoiltaan voin lukea, että he ovat kokeneet paljon murhetta; he ovat kovasti kärsineet julmalta näyttävän kohtalon käsissä; he eivät ole tarkoituksellisesti valinneet tämänlaatuista elämää. Epätoivon partaalle saakka rohkeutensa menettäneinä he ovat antaneet periksi senhetkiselle ahdingolle ja myöntyneet tähän vastenmieliseen toimeentulon ansaitsemiskeinoon katsottuaan sen parhaaksi

tavaksi selviytyä toivottomalta näyttäneestä tilanteesta. Ganid, jotkut ihmiset ovat tosiaankin sydäntään myöten pahoja. He päättävät tietien tahtoen tehdä halpamaisia tekoja, mutta sanopa minulle, kun katsot näihin nyt jo kyynelten tahrimiin kasvoihin, näetkö niissä jotakin pahaa tai ilkeää?" Ja kun Jeesus hetkeksi vaikenä antaakseen Ganidille tilaisuuden vastata, Ganidin ääni takertui hänen kurkkuunsa hänen mutistessa vastauksensa: "En, Opettaja, en näe. Ja pyydän anteeksi, että olin heitä kohtaan töykeä -- pyydän hartaasti heitä antamaan minulle anteeksi." Sitten Jeesus sanoi: "Ja minä sanon heidän puolestaan, että he ovat antaneet sinulle anteeksi, kuten sanon taivaassa olevan Isäni puolesta, että hän on antanut heille anteeksi. Tulkaapa nyt kaikki kanssani erään ystävän taloon, josta pyydämme jotakin suuhunpantavaa ja jossa teemme suunnitelmia edessä olevan uuden ja paremman elämän hyväksi." Hämmästyneet naiset eivät tuohon hetkeen mennessä olleet lausuneet sanaakaan. He katsahivat toisiinsa ja seurasivat äänettöminä, kun miehet kulkivat edellä.

Kuvitelkaa Justuksen vaimon hämmästyä, kun Jeesus tuona myöhäisenä hetkenä saapui Ganidin ja näiden kahden tuntemattoman kanssa ja sanoi: "Suo anteeksi, että tulemme näin myöhään, mutta Ganid ja minä tahtoisimme palasen syödäksemme ja jakaisimme sen näiden kahden vasta löytämämme ystävän kanssa, jotka hekin ovat ravinnon tarpeessa; ja kaiken tämän lisäksi tulemme luoksesi, koska ajatteleimme, että olisit kiinnostunut neuvomaan meille, mikä olisi paras tapa auttaa nämä naiset uuden elämän alkuun. He voivat kertoa sinulle tarinansa, mutta arvelen heillä olleen paljon vaikeuksia, ja jo pelkästään se, että he ovat täällä sinun talossasi, todistaa, miten hartaasti he haluavat tuntea hyviä ihmisiä, ja miten halukkaasti he tarttuvat tilaisuuteen osoittaa koko maailmalle -- ja jopa taivaan enkeleille --, kuinka urheita ja jaloja naisia heistä voi tulla."

Kun Justuksen vaimo Martta oli tuonut ruoan pöytään, Jeesus lausuikin yllättäen hyvästit sanoen: "Kun näyttää jo olevan kovin myöhä ja koska tämän nuoren miehen isä varmaankin odottaa meitä, pyydämme hartaasti, että annatte anteeksi, jos nyt jätämme teidät tänne keskenänne -- kolme naista, kolme Kaikkein Korkeimman rakastamaa lasta. Ja rukoilen teille hengellistä opastusta laatiessanne suunnitelmia maan päällä vietettävää uutta ja parempaa elämää ja suuressa tuonpuoleisessa eletävää ikuista elämää varten."

Ja niin Jeesus ja Ganid erosivat naisista. Kumpikaan kurtisaaneista ei ollut toistaiseksi sanonut mitään; Ganid oli niin ikään sanaton. Ja muutaman hetken ajan oli sanaton myös Martta, mutta kohta hän pääsi tilanteen tasalle ja teki näiden kahden tuntemattoman hyväksi kaiken, mitä Jeesus oli toivonut.

Iäkkäämpi näistä kahdesta naisesta kuoli vähän tämän jälkeen toive ikuisesta eloonjäämisestä kirkkaana mielessään. Ja nuorempi nainen työskenteli Justuksen liikepaikalla, ja hänestä tuli myöhemmin Korintin ensimmäisen kristillisen seurakunnan elinikäinen jäsen.

Krispoksen kodissa Jeesus ja Ganid tapasivat moneen kertaan erään Gaiuksen, josta sittemmin tuli uskollinen Paavalin kannattaja. Näiden Korintissa viettämiensä kahden kuukauden aikana he kävivät henkilökohtaisia keskusteluja kymmenien arvollisten yksilöjen kanssa, ja kaikista näistä näennäisesti satunnaisista kosketuksista oli seurauksena, että yli puolet näistä keskusteluista vaikutteita saaneista yksilöistä tuli sittemmin perustetun kristillisen yhteisön jäseniksi.

Kun Paavali tuli ensimmäistä kertaa Korinttiin, hänen aikomuksenaan ei ollut viipyä siellä pitkään. Mutta hän ei tiennytkään, miten hyvin juutalainen kotiopettaja oli valmistellut tietä hänen ponnistuksilleen. Lisäksi hän pani merkille, miten Aquila ja Priscilla olivat jo nostattaneet suurta kiinnostusta, sillä Aquila oli yksi niistä kyynikoista, joihin Jeesus oli Roomassa ollessaan ollut yhteydessä. Tämä pariskunta kuului Roomasta paenneisiin juutalaisiin,

[sivu 1474]

ja he omaksuivat Paavalin opetukset varsin nopeasti. Paavali asui heidän luonaan ja työskenteli heidän kanssaan, sillä hekin olivat teltantekijöitä. Näistä olosuhteista johtuen Paavali pitkitti Korintissa-oleskeluaan.

4. HENKILÖKOHTAINEN TYÖ KORINTISSA

Jeesuksella ja Ganidilla oli Korintissa monia muita mielenkiintoisia kokemuksia. He kävivät tiivistä mielipiteidenvaihtoa sangen monien henkilöiden kanssa, ja Jeesukselta saatu opetus oli näille suureksi hyödyksi.

Myllärille hän opetti, miten totuuden jyviä jauhetaan elävän kokemuksen myllyssä niin, että jumalallisen elämän vaikeat asiat käyvät vaivatta niidenkin omaksuttaviksi, jotka kuuluvat kuolevaistovereiden joukossa heikkoihin ja vähäväkisiin. Jeesus sanoi: "Anna totuuden maitoa niille, jotka ovat hengellisen käsityskykynsä puolesta vielä pikkuvauvoja. Suorittaessasi elävää ja rakastavaa hoivaasi tarjoile hengellistä ravintoa houkuttelevassa muodossa ja niin, että se on sovitettu jokaisen sinulta sitä tiedustelevan vastaanottokyvyn mukaiseksi."

Roomalaiselle sadanpäällikölle hän sanoi: "Anna keisarille, mitkä keisarin ovat, ja Jumalalle, mitkä Jumalan ovat. Vilpitön Jumalan palveleminen ja uskollinen keisarin palveleminen eivät ole ristiriidassa, ellei keisari ylimielisyydessään vaadi itselleen sitä kunnioitusta, jota vain Jumaluus voi vaatia. Uskollisuus Jumalaa kohtaan siinä tapauksessa, että tulisit tuntemaan häntä, tekisi sinusta entistäkin lojaalimman ja uskollisemman uhrautuvuudessasi arvollisen keisarin hyväksi."

Eräälle vilpittömälle mitralaiskultin johtajalle hän sanoi: "Teet oikein etsiessäsi ikuisen pelastuksen uskontoa, mutta siinä kuljet harhaan, kun etsit tuota kunniaakasta totuutta ihmistekoisista mysteereistä ja ihmisperäisistä filosofioista. Etkö tiedä, että ikuisen pelastuksen mysteeri on oman sielusi sisimmässä? Etkö tiedä, että taivaan Jumala on lähettänyt henkensä elämään sisimmässäsi ja että tämä henki on johdettava kaikki totuutta rakastavat ja Jumalaa palvelevat kuolevaiset pois tästä elämästä ja kuoleman porttien läpi valkeuden ikuisiin korkeuksiin, jossa Jumala odottaa ottaakseen vastaan lapsensa? Äläkä koskaan unohda, että te, jotka tunnette Jumalaa, olette Jumalan poikia, jos totisesti halajatte olla hänen kaltaisiaan."

Epikurolaisopettajalle hän sanoi: "Teet oikein valitessasi parasta ja pitäessäsi arvossa hyvää, mutta oletko viisas, kun et näe niitä kuolevaisen elämään kuuluvia suurempia asioita, jotka sisältyvät hengen maailmoihin, maailmoihin, jotka ovat peräisin sen seikan tajuamisesta, että Jumala on läsnä ihmissydämessä? Mikä kaikessa ihmisen kokemuksessa on suurta, on oivaltaa tuntevansa Jumalaa, jonka henki elää sisimmässäsi ja pyrkii johdattamaan sinua eteenpäin sillä pitkällä ja miltei loputtomalla matkalla, joka vie yhteisen Isämme, koko luomakunnan Jumalan, universumien Herran, henkilökohtaisen läsnäolon saavuttamiseen."

Kreikkalaiselle urakoitsijalle ja rakennuttajalle hän sanoi: "Ystäväni, niin kuin rakennat ihmisten aineellisia rakennelmia, niin kasvata itsellesi hengellinen olemus, joka on sielussasi asuvan jumalallisen hengen kaltainen. Älä anna sen, mitä saavutat ajallisena rakentajana, mennä sen edelle, mihin yllät taivaan valtakunnan hengellisenä poikana. Kun rakennat ajallisuuden asuinkartanoita jollekulle toiselle, älä silloin unohda huolehtia siitä, että sinulla on omistusoikeus ikuisuuden asuinkartanoihin. Pidä alati mielessäsi, että on olemassa kaupunki, jonka perustukset ovat vanhurskaus ja totuus ja jonka rakentaja ja luoja on Jumala."

Roomalaiselle tuomarille hän sanoi: "Kun tuomitset ihmisiä, muista, että eräänä päivänä itse myös astut tuomiolle universumin Hallitsijoiden oikeusistuimen eteen.

[sivu 1475]

Tuomitse oikeudenmukaisesti, jopa armeliaasti, sillä olet itse jonakin päivänä samalla tavoin kaipaava armeliasta kohtelua Korkeimman Tuomarin käsissä. Tuomitse niin kuin itse haluaisit vastaavanlaisissa olosuhteissa tulla tuomituksi, niin että sinua ohjaavat sekä lain henki että sen kirjain. Ja aivan kuten sinä jaat oikeutta, jonka hallitsevana piirteenä on kohtuus siinä valossa, mitä sinun eteesi tuodut tarvitsevat, samalla tavoin sinulla on oleva oikeus odottaa laupeuden huojentamaa oikeudenkäyttöä sitten, kun itse kerran seisot koko maanpiirin Tuomarin edessä."

Kreikkalaisen majatalon emännälle hän sanoi: "Osoita vieraanvaraisuuttasi aivan kuin tekisi se, joka kestitsee Kaikkein Korkeimman lapsia. Kohota päivittäisen työsi raadanta korkealle taiteen tasolle sillä, että yhä enemmän käsität palvelevasi Jumalaa palvellessasi niitä henkilöitä, joiden sisimmässä hän on henkensä kautta, henkensä, joka on laskeutunut elämään ihmisten sydämessä ja joka sillä keinoin pyrkii muuntamaan heidän mielensä ja johtamaan heidän sielunsa tuntemaan kaikkien näiden jumalallista henkeä olevien ja ihmisille annettujen lahjojen Paratiisissa olevan Isän."

Jeesus kävi useita keskusteluja erään kiinalaisen kauppiaan kanssa. Kauppiasta hyvästellessään hän lausui tälle seuraavat kehotuksen sanat: "Palvo ainoastaan Jumalaa, joka on todellinen henkiesivanhempasi. Muista, että Isän henki elää alati sisimmässäsi ja osoittaa aina sielusuuntasi kohti taivasta. Jos noudatat tämän kuolemattoman hengen tiedostamattomia johdatuksia, ei ole epäilystäkään siitä, että jatkat matkaasi ylöspäin nousevalla tiellä, joka vie Jumalan löytämiseen. Ja kun tosiaan saavutat Isän taivaassa, se johtuu siitä, että sinusta on häntä etsiessäsi tullut yhä enemmän hänen kaltaisensa. Siispä näkemiin, Tshang, mutta vain muutamaksi ajaksi, sillä tapaamme vielä niissä valon maailmoissa, joista henkiselujen Isä on varannut Paratiisiin matkalla oleville monta ihanaa pysähdyspaikkaa."

Britanniasta saapuneelle matkamiehelle hän sanoi: "Veljeni, näen, että olet etsimässä totuutta, ja antaisin sinulle vihjeen, että kaiken totuuden Isän henki saattaakin olla sisimmässäsi. Oletko koskaan tosissasi yrittänyt keskustella oman sielusi hengen kanssa? Sellainen on tosiaankin vaikeata, ja tuloksena on harvoin tietoisuus onnistumisesta. Mutta aineellisen mielen jokainen vilpityn yritys asettua yhteyteen sisällään olevan hengen kanssa johtaa poikkeuksetta onnistumiseen, siitäkin huolimatta että enimmältään tällaisten suurenmoisten ihmiskokemusten pitää pitkät ajat pysyä ylitietoisina rekisteröityminä näiden Jumalaa tuntevien kuolevaisten sielussa."

Kotoaan karanneelle pojalle Jeesus sanoi: "Muista, että on kaksi olevaa, joita et pääse pakoon, ja ne ovat Jumala ja sinä itse. Minne ikinä menetkin, viet sinne aina mukana oman minuutesi ja taivaallisen Isän sydämessäsi elävän hengen. Poikani, älä enää yritä pettää itseäsi, vaan ota rohkeasti tavaksesi katsoa elämän tosiasioita silmästä silmään, tartu lujasti siihen vakuutukseen, että olet Jumalan poika ja että ikuinen elämä on varmaa, kuten olen sinulle opettanut. Olkoon aikomuksesi tästä päivästä alkaen olla oikea mies, eli mies, joka on päättänyt kohdata elämän rohkeasti ja järkevästi."

Tuomitulle rikolliselle hän lausui viimeisellä hetkellä: "Veljeni, tilanteesi ei näytä kadehdittavalta. Eksyit oikealta tieltä, sotkeudit rikoksen pauloihin. Kanssasi käymistäni keskusteluista tiedän hyvin, ettei aikomuksesi ollut tehdä sitä, mikä kohta maksaa sinulle ajallisen elämäsi. Mutta kumminkin teit tämän pahan työn, ja kanssaihmissesi ovat tuominneet sinut syylliseksi. He ovat määränneet, että

sinun on kuoltava. Et sinä sen paremmin kuin minäkään voi kieltää valtiolta tätä oikeutta puolustaa itseään tavalla, jonka se on itse valinnut. Inhimillisesti katsoen mitään keinoa ei näytä olevan välttyä rikkomuksestasi määrättyltä rangaistukselta. Kanssaihmitesi on tuomittava sinut tekosi mukaan, mutta sellainen Tuomari on olemassa, johon voit vedota anteeksi saadaksesi ja joka tuomitsee sinut todellisten motiiviesi ja

[sivu 1476]

parhaiden aikomustesi mukaan. Sinun ei tarvitse pelätä Jumalan tuomion kohtaamista, jos katumuksesi on aitoa ja uskosi vilpittömää. Se, että hairahdukseesi liittyy ihmisen langettama kuolemantuomio, ei vaikuta sielusi mahdollisuuteen saada oikeutta ja päästä osalliseksi laupeudesta taivaallisten oikeusistuinten edessä."

Jeesus kävi monta luottamuksellista keskustelua lukuisten nälkäisten sielujen kanssa -- liian monta sisällytettäväksi tähän kertomukseen. Kolme matkamiestämme nauttivat suuresti oleskelustaan Korintissa. Ellei oteta lukuun Ateenaa, joka oli opetustoiminnan keskuksena maineikkaampi, Korintti oli puheena olevina roomalaisaikoina Kreikan tärkein kaupunki, ja heidän kaksikuukautinen viivähdyksensä tässä kukoistavassa kaupankäynnin keskuksessa tarjosi kaikille kolmelle tilaisuuden saada paljon arvokasta kokemusta. Heidän oleskelunsa tässä kaupungissa oli eräs kaikkein mielenkiintoisimmista pysähdyksistä koko Roomasta takaisinpäin suuntautuneen matkan varrella.

Gonodin oli Korintissa huolehdittava monista asioista, mutta lopulta hän oli suoriutunut niistä kaikista, ja he valmistautuivat purjehtimaan Ateenaan. He matkustivat pienellä aluksella, joka voitiin maarataa myöten kantaa maitse toisesta Korintin satamasta toiseen, noin kuudentoista kilometrin matka.

5. ATEENASSA -- LUENTO TIETEESTÄ

Vähän ajan päästä he saapuivat Kreikan tieteen ja oppineisuuden ikivanhaan keskuspaikkaan, ja Ganidia värisytti jo ajatuskin siitä, että hän oli Ateenassa, että hän oli Kreikassa, Aleksanteri Suuren luoman entisen maailmanvallan kulttuurin keskuksessa, jonka rajat olivat kerran ulottuneet jopa hänen omaan maahansa, Intiaan, saakka. Toimitettavia liikeasioita oli vähän, ja niin Gonod vietti aikaansa enimmältään Jeesuksen ja Ganidin seurassa käyden monilla mielenkiintoisilla paikoilla ja kuunnellen nuorukaisen ja tämän monitaitoisen opettajan käymiä kiinnostavia keskusteluja.

Suurenmoinen yliopisto toimi Ateenassa yhä menestyksellisesti, ja kolmikkomme kävi monet kerrat sen opintosaleissa. Jeesus ja Ganid olivat käyneet läpikotaiset keskustelut Platonin opetuksista silloin, kun he seurasivat Aleksandrian museossa pidettyjä luentoja. He nauttivat kaikki Kreikan taiteesta, jonka näytteitä oli vielä nähtävissä eri puolilla kaupunkia.

Sekä isästä että tämän pojasta oli nautinnollista kuunnella sitä tieteestä käytyä keskustelua, johon Jeesus antautui kreikkalaisen filosofin kanssa eräänä iltana heidän majatalossaan. Kun tämä pedantti lähemmäs kolmen tunnin ajan puhuttuaan oli päässyt esitelmänsä loppuun, Jeesus sanoi nykyistä ajattelutapaa edustavin sanoin ilmaistuna seuraavaa:

Tiedemiehet saattavat jonain päivänä hyvinkin mitata gravitaatioon, valoon ja sähköön sisältyvän energian eli vahvuuden ilmentymät, mutta nämä samaiset tiedemiehet eivät milloinkaan kykene (tieteellisesti) kertomaan, mitä nämä universumi-ilmiöt *ovat*. Tiede käsittelee fyysikaalis-energiaalisia toimintoja, uskonto käsittelee ikuisia arvoja. Todellinen filosofia versoaa siitä viisaudesta, joka tekee parhaansa korreloidakseen nämä määrälliset ja laadulliset havainnot. Se vaara on aina olemassa, että puhtaasti fyysisiä ilmiöitä tutkivaa tiedemiestä alkaa vaivata matematiikkaylpeys ja tilastoitsekäisyys, hengellisestä sokeudesta puhumattakaan.

Logiikka pätee aineellisessa maailmassa, ja matematiikkaan voi luottaa, milloin sen soveltaminen rajoitetaan fyysisiin olevaisiin, mutta kumpaakaan ei tule pitää täysin luotettavana tai erehtymättömänä niitä elämän ongelmiin sovellettaessa. Elämään kuuluu ilmiöitä, jotka eivät ole kokonaan aineellisia. Aritmetiikka sanoo, että jos yksi mies kykenisi keritsemään lampaan kymmenessä minuutissa, kymmenen miestä pystyisi sen keritsemään yhdessä minuutissa. Se on vankkaa matematiikkaa, mutta se ei pidä paikkaansa, sillä nämä kymmenen miestä eivät

kykenisi suorittamaan tehtävää tällä tavoin, he olisivat näet niin pahasti toistensa tiellä, että työ viivästyisi merkittävästi.

[sivu 1477]

Matematiikka väittää, että jos yksi henkilö edustaa tiettyä älyllisen ja moraalisen arvon yksikköä, kymmenen henkilöä edustaisi tätä arvoa kymmenkertaisena. Mutta kun puhe on ihmispersoonallisuudesta, olisi lähempänä totuutta sanoa, että tällainen persoonallisuuksien yhteenliittymä edustaa pikemminkin yhtä suurta summaa kuin on tähän yhtälöön osallisten henkilöiden lukumäärän neliö kuin yksinkertaista aritmeettista summaa. Ihmisistä koostuva sosiaalinen ryhmä, joka on saavuttanut koordinoitun toiminnallisen harmonian, edustaa paljon sen osien yksinkertaista summaa suurempaa voimaa.

Määrä on identifioitavissa *faktaksi*, ja niin siitä tulee tieteellinen vakio. Laatu, joka on riippuvainen siitä, miten mieli sen tulkitsee, edustaa arviota *arvoista*, ja jää sen vuoksi välttämättä yksilökohtaiseksi kokemukseksi. Milloin sekä tieteestä että uskonnosta tulee vähemmän dogmaattista, milloin ne alkavat sietää paremmin kritiikkiä, silloin alkaa filosofia tuottaa *yhtenäisyyttä* maailmankaikkeuden älylliseen käsittämiseen.

Kosmisessa maailmankaikkeudessa on yhtenäisyyttä, jos vain kykenisitte havaitsemaan sen aikaansaannokset aktuaalisuudessa. Todellinen maailmankaikkeus on ikuisen Jumalan jokaista lasta kohtaan ystävällinen. Todellinen ongelma on siinä, miten ihmisen finiittinen mieli voi päästä loogiseen, totuudelliseen ja vallitsevaa tilannetta vastaavaan ajattelun yhtenäisyyteen. Tämä maailmankaikkeutta tunteva mielen tila voidaan saavuttaa vain, kun määrällisellä faktalla ja laadullisella arvolla käsitetään olevan Paratiisin-Isässä yhteinen alkusyy. Tällainen todellisuuskäsitys johtaa laaja-alaisempaan näkemykseen maailmankaikkeuden ilmiöiden tiettyä tarkoitusta palvelevasta yhtenäisyydestä; se jopa paljastaa persoonallisuuden asteittaisen tuloksiinpääsyn hengellisen päämäärän. Ja tässä on kysymys sellaisesta yhtenäisyyden käsityksestä, joka voi aistia elävän maailmankaikkeuden muuttumattoman taustan, maailmankaikkeuden, jossa persoonattomat suhteet alituisen muuttuvat ja jossa persoonalliset keskinäissuhteet kehittyvät.

Aine ja henki sekä niiden välissä oleva tila ovat reaaliuniversumin kolme keskinäissuhteissa olevaa ja toisiinsa liittyvää todellisen yhtenäisyyden tasoa. Näyttivätpä faktaa ja arvoa edustavat maailmankaikkeuden ilmiöt poikkeavan toisistaan miten paljon tahansa, loppujen lopuksi ne kuitenkin yhdistyvät Korkeimmassa.

Aineellista olevaisuutta edustava todellisuus liittyy ei-havaittavaan energiaan samoin kuin näkyvään aineeseenkin. Maailmankaikkeuden energioita niin hidastettaessa, että ne saavuttavat tietynasteisen liikemäärän, nämä energiat muuttuvat suotuisissa olosuhteissa massaksi. Älkääkä unohtako, että se mieli, joka vain voi havaita näkyväisten realiteettien olemassaolon, on itsessään myös reaalinen. Ja tämän energiasta/massasta, mielestä ja hengestä koostuvan maailmankaikkeuden pohjimmainen syy on ikuinen -- se on olemassa ja se sisältyy Universaalisen Isän ja hänen absoluuttisten vertaistensa olemukseen ja reaktioihin.

He kaikki olivat enemmän kuin hämmästyksissään siitä, mitä Jeesus oli sanonut, ja lähtiessään heidän luotaan kreikkalainen sanoi: "Vihdoinkin ovat silmäni nähneet juutalaisen, joka ajattelee muutakin kuin rodullista ylemmyyttä ja puhuu muustakin kuin uskonnosta." Ja he menivät levolle.

Ateenassa-oleskelu oli miellyttävää ja hyödyllistä, mutta ihmissuhteiden alalla sen antimet olivat niukat. Liian monet tuon ajan ateenalaisista olivat joko älyllisesti ylpeitä jo menneisyyteen kuuluvasta maineestaan tai sitten he olivat mentaalisisä mielessä typeriä ja tietämättömiä, koska olivat ala-arvoisten orjien jälkeläisiä, orjien, jotka olivat niiltä aikaisemmilta ajoilta, jolloin Kreikassa vielä oli loistoa ja sen kansan mielessä viisautta. Silloinhan Ateenan kansalaisten keskuudesta saattoi yhä löytää monia terävä-älyisiä miehiä ja naisia.

6. EFESOKSESSA -- LUENTO SIELUSTA

Ateenasta lähdettyään matkalaiset kulkivat Troasin kautta Efesokseen, Rooman Aasian-provinssin pääkaupunkiin. He tekivät monta retkeä efesoslaisten kuuluisalle Artemiin temppelille, runsaan kolmen kilometrin päähän kaupungista.

Artemis oli koko

[sivu 1478]

Vähän-Aasian kuuluisin jumalatar, ja hänen hahmossaan jatkui muinaisten anatolialaisaikojen vieläkin varhaisemman äitijumalattaren olemassaolo. Kerrottiin, että näytteillä oleva karkeatekoinen jumalankuva hänen palvonnalleen omistetussa valtaisassa temppelissä oli muka pudonnut taivaasta. Ganidia oli jo varhaisessa vaiheessa opetettu kunnioittamaan kuvia jumaluuden symboleina, eikä se ollut vielä kokonaan hänestä kitkeytynyt. Niinpä hän katsoi parhaaksi ostaa pienen hopea-alttarin tämän vähä-aasialaisen hedelmällisyydenjumalattaren kunniaksi. Samana iltana he kävivät pitkän keskustelun ihmiskäsin valmistettujen esineiden palvomisesta.

Vierailunsa kolmantena päivänä he kävelivät jokivartta katselemaan satamansuun ruoppaamista. Keskipäivällä he keskustelivat nuoren foinikialaisen kanssa, joka poti koti-ikävää ja oli kovin masentunut; mutta enemmän kuin mitään muuta tämä tunsu kateutta muuatta nuorta miestä kohtaan, jolle oli hänet sivuuttaen annettu ylennys. Jeesus puhui hänelle lohduttavia sanoja ja lainasi muinaista heprealaista sananlaskua: "Miehen lahjakkuus tekee hänelle tilaa ja vie hänet suurmiesten eteen."

Kaikista niistä suurkaupungeista, joissa he tällä Välimeren-matkalla kävivät, he saivat täällä aikaan vähiten sellaista, jolla olisi ollut arvoa sittemmin saapuneiden kristillisten lähetyssaarnaajien työlle. Kristillisuus juurtui Efesokseen enimmältään Paavalin ponnistusten ansiosta. Paavali nimittäin asui siellä yli kaksi vuotta tehden teltoja hengenpitimikseen ja pitäen Tyrannoksen koulun suuressa kokoussalissa joka ilta luentoja uskonnosta ja filosofiasta.

Tähän paikalliseen filosofiakouluun oli yhteydessä muuan edistyksellinen ajattelija, ja Jeesuksella oli hänen kanssaan useita hyödyllisiä keskustelutuokioita. Näiden keskustelujen kuluessa Jeesus oli kerran toisensa jälkeen käyttänyt sanaa "sielu". Lopulta tämä oppinut kreikkalainen kysyi Jeesukselta, mitä tämä tarkoitti puhuessaan "sielusta", ja Jeesus vastasi:

"Sielu on se osa ihmisestä, joka pohdiskelee minuutta, näkee totuuden ja havaitsee hengen, se, joka ikiajoiksi nostaa ihmisen eläinkunnan tason

yläpuolelle. Tajunta ei itsessään eikä sellaisenaan ole sielu. Moraalinen tajuaminen on aitoa ihmisen itsensä tiedostamista, ja se muodostaa ihmissielun perustuksen, ja sielu on se osa ihmistä, joka edustaa ihmiskokemuksen potentiaalista eloonjäämisarvoa. Moraalinen valinta ja hengellinen tuloksiinpääsy, kyky Jumalan tuntemiseen ja halu olla hänen kaltaisensa, ovat sielun ominaispiirteet. Ihmisen sielu ei voi olla olemassa erillään moraalista ajattelusta ja hengellisestä toiminnasta. Paikalleen pysähtynyt sielu on kuoleva sielu. Mutta ihmisen sielu on eri asia kuin mielen sisällä asuva jumalallinen henki. Jumalallinen henki saapuu yht'aikaa ihmismielen suorittaman ensimmäisen moraalisen toiminnon kanssa, ja se on tilanne, jolloin sielu syntyy.

"Sielun pelastumisessa tai menettämisessä on kysymys siitä, saavuttaako moraalinen tietoisuus -- ikiajoiksi siihen liittyvän, lahjaksi saadun kuolemattoman hengen kanssa liittoutumalla -- eloonjäämiseen oikeuttavan statuksen vai ei. Pelastus on samaa kuin moraalinen taju -reaalistuman hengellistyminen, moraalisen tajun saadessa tällä tavoin eloonjäämisarvoa. Kaikki ne muodot, joissa sielua koskeva ristiriitatilanne ilmenee, ovat peräisin siitä, että moraalisen tai hengellisen tajunnan ja puhtaasti älyllisen tajunnan väliltä puuttuu harmonia.

"Kun ihmissielu on kypsynyt, jalontunut ja hengellistynyt, se on päässyt jo lähelle taivaallisuuden statusta sikäli, että se alkaa kohta olla entiteetti, joka asettuu aineellisen ja hengellisen, aineellisen minän ja jumalallisen hengen, väliin. Ihmisen kehittyvää sielua on vaikea kuvailla ja vielä vaikeampi sitä on osoittaa todeksi, sillä se ei ole löydettävissä sen paremmin aineellisin tutkimusmenetelmin kuin hengellisen todistelunkaan keinoin. Aineellinen tiede ei kykene osoittamaan sielun olemassaoloa, eikä siihen pysty myöskään puhdas henkitestaus. Vaikk'eivät sen paremmin aineellinen tiede kuin hengelliset mittavälineetkään kykene löytämään ihmissielun olemassaoloa, jokainen

[sivu 1479]

moraalisesti tietoinen kuolevainen *tietää* silti, että *hänen* sielunsa on olemassa *todellisena* ja aktuaalisena omakohtaisena kokemuksena."

7. KYPROKSELLA-OLESKELU --

LUENTO MIELESTÄ

Kohta matkamiehet jo purjehtivat kohti Kyprosta, mutta pistäytyivät myös Rodoksessa. He nauttivat pitkästä merimatkasta ja saapuivat kohdesaarelle ruumiiltaan hyvin levänneinä ja hengeltään virkistyneinä.

Tämän Kyproksella-käyntinsä he aikoivat viettää kunnollisen levon ja virkistäytymisen merkeissä, olihan heidän matkansa Välimeren maailmaan kääntymässä loppuilleen. He nousivat maihin Pafoksessa ja alkoivat välittömästi kerätä varusteita sitä varten, että he viettäisivät useamman viikon lähivuorilla. Kolmantena päivänä saapumisensa jälkeen he runsaita kuormia kantavine juhtineen suuntasivat kulkunsa kohti kukkuloita.

Kahden viikon ajan kolmikko nautti suuresti olostaan, ja sitten -- ilman varoittavia oireita -- nuori Ganid yht'äkkiä sairastui vakavasti. Kahden viikon ajan hänellä oli ankara kuume, ja hän sai vähän väliä hourekohtauksia. Sekä Jeesuksen että Gonodin aika kului tarkkaan siinä, että he hoitivat sairasta poikaa. Jeesus huolehti pojasta taitavasti ja hellästi, ja isää hämmästyttivät sekä se lempeys että se taitavuus, jotka tulivat esille kaikessa Jeesuksen sairauden kourissa kamppailevalle nuorukaiselle antamassa hoivassa. He olivat kaukana ihmisasumuksista, ja poika oli liian sairas siirrettäväksi minnekään muualle. Niinpä he valmistautuivat parhaan kykynsä mukaan hoitamaan hänet terveeksi siellä, missä he sillä hetkellä olivat, eli ylhäällä vuoristossa.

Ganidin kolmiviikkoisena toipilasaikana Jeesus kertoi hänelle monia mielenkiintoisia asioita luonnosta ja sen vaihtelevista mielialoista. Ja miten hauskaa heillä olikaan, kun he vaeltelivat pitkin vuoria pojan esittäessä kysymyksiä, Jeesuksen vastaillessa niihin ja isän ihmetellessä koko tätä esitystä.

Heidän viimeisellä vuoristossa viettämällään viikolla Jeesus ja Ganid kävivät pitkän keskustelun ihmismielen toiminnoista. Useita tunteja jatkuneen keskustelun jälkeen poika esitti seuraavan kysymyksen: "Mutta, Opettaja, mitä tarkoitat sanoessasi, että ihmisen kokemukseen kuuluu korkeammanmuotoinen tajunta kuin kuuluu korkeammille eläimille?" Ja nykyisen kielenkäytön ilmaisuja

käyttäen uudelleen muotoiltuna Jeesuksen vastaus kuului seuraavasti:

Poikani, olen kertonut sinulle jo paljon ihmisen mielestä ja jumalallisesta hengestä, joka elää sen sisällä, mutta salli minun nyt korostaa, että tajunta on *todellisuuden ilmiö*. Kun jostakin eläimestä tulee itsetajuinen, siitä tulee samalla alkukantainen ihminen. Se, että tähän päästään, on tuloksena persoonattoman energian ja hengenmieltämiseen kykenevän mielen välisen toiminnan koordinoitumisesta, ja juuri tämä ilmiö valtuuttaa antamaan ihmisen persoonallisuudelle absoluuttisen kohdistuspisteen, taivaassa olevan Isän hengen.

Ideat eivät ole yksinkertaisesti vain aistimusten kirjausta, vaan ideat ovat aistimuksia ynnä persoonallisen minän tekemiä pohdintaan perustuvia tulkintoja; ja minä on enemmän kuin ihmisen aistimusten summa. Kehittyvässä minuudessa alkaa silloin ilmetä jo jonkinlaista yhtenäisyyden kaltaisuutta, ja tämä yhtenäisyys juontuu siitä, että yksilön sisimmässä vaikuttaa osa siitä absoluuttisesta yhtenäisyydestä, joka hengellisesti aktivoi tällaisen tajuisen, alunperin eläinkunnasta polveutuvan mielen.

Millään sellaisella, joka on pelkästään eläin, ei voisi olla ajallista itsetajua. Eläimillä on toisiinsa liittyvien aistimusten tunnistamisen fysiologisesti tapahtuvaa koordinoitua ja muistikuvaa niistä, muttei yksikään eläin koe aistihavainnon mielekästä tunnistamista eikä osoita näiden toisiinsa kytkeytyvien fyysisten kokemusten sellaista tarkoitushakuista yhdistelyä, jollaista ilmenee ihmisen tekemiin älykkyyttä osoittaviin ja pohdintaan perustuviin tulkintoihin sisältyvissä päätelmissä. Ja tämä ihmisen tajuisen olemassaolon tosiasia, johon liittyy hänen sittemmin kokemansa

[sivu 1480]

hengellisen kokemuksen todellisuus, tekee hänestä potentiaalisen universumipojan ja enteilee sitä, että hän lopulta saavuttaa maailmankaikkeuden Korkeimman Yhdistyneisyyden.

Ihmisen minuus ei liioin ole pelkästään toinen toistaan seuraavien tietoisuuden tilojen summa. Ellei olisi tietoisuuden lajittelijan ja yhdistelijän tuloksellista toimintaa, ei myöskään olisi olemassa riittävää yhdistyneisyyttä, joka antaisi oikeuden kutsua häntä minuudeksi. Sellainen yhdistymätön mieli kykenisi tuskin

saavuttamaan ihmisen statukseen kuuluvia tietoisuuden tasoja. Mikäli tietoisuudessa tapahtuvat assosiaatiot olisivat pelkkä sattuma, silloin kaikkien ihmisten mielessä ilmenisi vain tietyille mielipuolisuuden vaiheille ominaisia kontrolloimattomia ja umpimähkäisiä assosiaatioita.

Ihmismieli, joka rakentuisi pelkästään fyysisiä aistimuksia koskevasta tietoisuudesta, ei voisi milloinkaan saavuttaa hengellisiä tasoja. Tuonkaltainen aineellinen mieli olisi äärimmäisen vajavainen sikäli, että siitä puuttuisi moraalisten arvojen taju, ja se olisi ilman sitä opastavaa tunnetta hengen valta-asemasta, joka on perin juurin välttämätön sille, että ajallisuudessa saavutetaan sopusointuinen persoonallisuuden yhdistyneisyys, ja jota ei voi erottaa persoonallisuuden eloonjäämisestä ikuisuudessa.

Ihmismielessä alkaa jo varhaisessa vaiheessa ilmetä ominaisuuksia, jotka menevät aineellisuuden tuolle puolen; aidosti pohdiskelevaa ihmisen älytoimintaa ajallisuuden asettamat rajat eivät kokonaan sido. Varsin suurien erojen esiintyminen yksilöiden elämänaikaisissa suorituksissa osoittaa paitsi heidän perinnöksi saamissaan kyvyissä ilmeneviä eroja ja ympäristötekijöiden erilaista vaikutusta, myös sitä astetta, jonka minuus on saavuttanut yhdistymisessään sisimmässään olevaan Isän henkeen, eli sitä, missä määrin toinen on samastunut toiseen.

Ihmismieli ei kovinkaan hyvin kestä kahtaalle suuntautuvasta uskollisuudesta aiheutuvaa ristiriitaa. Se, mitä sielu joutuu kokemaan pyrkiessään palvelemaan sekä hyvää että pahaa, on sille ankara rasitus. Ylivertaisella tavalla riemullinen ja tuloksia tuottavalla tavalla yhdistynyt mieli on mieli, joka on kokonaisuudessaan omistautunut noudattamaan taivaassa olevan Isän tahtoa. Ratkaisemattomat ristiriidat hävittävät yhtenäisyyttä, ja ne saattavat johtaa mielen hajoamiseen. Mutta sielun eloonjäämisominaisuutta ei lisätä sillä, että mielenrauha pyritään turvaamaan mihin hintaan hyvänsä: luopumalla jaloista pyrkimyksistä ja tekemällä myönnytyksiä hengellisten ihanteiden kohdalla. Tällainen rauha saavutetaan paremminkin lujasti sitä puolustamalla, että riemuvoiton tulee saavuttamaan se, mikä on totta, ja tämä voitto saavutetaan sillä, että paha voitetaan hyvän sisältämällä väkevällä voimalla.

Seuraavana päivänä he lähtivät Salamikseen, josta he jatkoivat matkaansa Syyrian rannikolla sijaitsevaan Antiokiaan.

8. ANTIOKIASSA

Antiokia oli Rooman Syyrian-provinssin pääkaupunki, ja keisarillisen käskynhaltijan residenssi sijaitsi siellä. Antiokiassa oli puoli miljoonaa asukasta. Väestömäärältään se oli valtakunnan kaupunkien joukossa kolmas, pahuudessa ja räikeässä moraalittomuudessa se oli ensimmäinen. Gonodilla oli toimitettavanaan erittäin paljon liikeasioita, ja niin Jeesus ja Ganid olivat paljon kahden kesken. Dafnen lehtoa lukuun ottamatta he kävivät tämän monikielisen kaupungin kaikilla nähtävyyksillä. Gonod ja Ganid kyllä kävivät Dafnen lehdon pahamaineisessa häpeän pyhäkössä, mutta Jeesus kieltäytyi liittymästä heidän seuraansa. Intialaisista tuollaiset nähtävyydet eivät olleet kovinkaan pöyristyttäviä, mutta idealistisesta heprealaisesta ne olivat etovia.

Jeesus muuttui vakavaksi ja mietteliääksi mitä lähemmäksi Palestiinaa ja heidän matkansa loppua hän tuli. Antiokiassa hän vieraili vain muutaman ihmisen luona; kaupungilla hän kävi vain harvoin. Kysyttyään Jeesukselta moneen kertaan, miksi tämä osoitti niin vähän kiinnostusta Antiokiaa kohtaan, Ganid lopulta sai hänet sanomaan: "Tämä kaupunki ei ole kaukana Palestiinasta; saattaa olla, että joskus vielä käyn täällä uudelleen."

[sivu 1481]

Ganidilla oli Antiokiassa muuan erittäin kiintoisa kokemus. Nuorukaisemme oli osoittautunut oppivaiseksi oppilaaksi, ja hän oli alkanut soveltaa käytäntöön joitakin Jeesuksen opetuksia. Kysymyksessä oli eräs Ganidin isän Antiokian-toimipisteessä palveleva intialainen, josta oli tullut niin epämiellyttävä ja töykeä, että oli harkittu hänen erottamistaan. Kun Ganid kuuli tästä, hän meni isänsä liikkeeseen ja kävi pitkän keskustelun tämän maanmiehensä kanssa. Mies oli sitä mieltä, että hänet oli osoitettu vääränlaiseen työhön. Ganid kertoi hänelle taivaassa olevasta Isästä ja avarsi monin tavoin hänen näkemyksiään uskonnosta. Mutta kaikessa, mitä Ganid puhui, suurimman hyvän tuotti hänen lainaamansa

heprealainen sananlasku, ja tämä viisauden sana kuului: "Mitä hyvänsä tehtävää kätesi löytääkin, tee se kaikella väkevyydelläsi."

Sidottuaan matkatavaransa kamelikaravaania varten he jatkoivat matkaansa Siidoniin ja sieltä edelleen Damaskokseen. Ja kolmen päivän kuluttua he valmistautuivat tekemään pitkän taipaleen hiekka-aavikon poikki.

9. KAKSOISVIRRANMAASSA

Karavaanimatka aavikon poikki ei ollut näille paljon matkustaneille miehille mikään uusi kokemus. Katseltuaan, miten hänen opettajansa auttoi heidän kahdenkymmenen kamelinsa kuormaamisessa ja huomattuaan, miten hän tarjoutui ohjaamaan heidän omaa eläintään, Ganid huudahti: "Opettaja, onko mitään, mitä et osaisi tehdä?" Jeesus vain hymyili ja virkkoi: "Kelpo oppilaan silmissä opettaja ei tietenkään ole täysin vailla ansioita." Ja niin he suuntasivat kulkunsa kohti muinaista Uurin kaupunkia.

Jeesusta kiinnosti suuresti Abrahamin synnyinpaikan, Uurin, varhaishistoria, ja myös Suusan rauniot ja kaupunkiin liittyvät perimätiedot kiehtoivat häntä jopa siinä määrin, että Gonod ja Ganid pidensivät kolmella viikolla heidän oleskeluaan noilla seuduilla antaakseen Jeesukselle enemmän aikaa tutkimustensa suorittamiseen samoin kuin saadakseen entistä paremman tilaisuuden taivuttaa häntä lähtemään heidän matkassaan Intiaan.

Ganid kävi Uurissa pitkän keskustelun Jeesuksen kanssa tiedon, viisauden ja totuuden välisestä erosta. Ja häntä kiehtoi suuresti, mitä heprealainen viisas sanoi: "Viisaus on pääasia; hanki sen vuoksi itsellesi viisautta. Niin paljon kuin tietoa tavoitteletkin, hanki sillä ymmärrystä. Nosta viisaus kunniaan, ja se nostaa sinut. Se vie sinut kunniaan, jos vain tahdot ottaa sen omaksesi."

Viimein koitti eron hetki. He olivat urheita jokainen, nuori mies varsinkin, mutta koettelemus ei ollut helppo. Kyynel kostutti silmää, mutta sydän pysyi rohkeana. Lausuessaan opettajalleen jäähyväisiä Ganid sanoi: "Jää hyvästi, Opettajani,

mutta ei iäksi. Sitten kun taas tulen Damaskukseen, etsin sinut käsiini. Rakastan sinua, sillä tunnen, että taivaallisen Isän täytyy olla jotakin sinunkaltaistasi; tiedän ainakin, että olet kovin paljon sen kaltainen, mitä olet minulle hänestä kertonut. Tulen muistamaan opetuksesi, mutta ennen kaikkea muuta haluan sanoa, etten tule koskaan sinua unohtamaan." Isä sanoi: "Jätän jäähyväiset suurelle opettajalle -- opettajalle, joka on tehnyt meistä parempia ja auttanut meitä tuntemaan Jumalaa." Ja Jeesus vastasi: "Olkoon teillä rauha, älköönkä taivaallisen Isän siunaus koskaan teistä väistykö." Ja Jeesus seiso i rannalla ja katseli, kun pieni vene vei heidät heidän ankkurissa olevaan laivaansa. Näin Mestari erosi intialaisista ystävistään Charaxissa, eikä hän tässä maailmassa koskaan enää heitä tavannut; eivätkä he tässä maailmassa eläessään tulleet koskaan tietämään, että mies, joka myöhemmin esiintyi Jeesus Nasaretilaisena, oli tämä sama ystävä, jolle he hetki sitten olivat jättäneet hyvästit -- heidän opettajansa Joosua.

Ganidista varttui Intiassa vaikutusvaltainen mies, menestyksekkään isänsä arvollinen seuraaja, ja hän levitti ympäriinsä monia niistä jaloista totuuksista, jotka hän oli

[sivu 1482]

oppinut Jeesukselta, rakastamaltaan opettajalta. Kun Ganid myöhemmin elämässään kuuli Palestiinassa esiintyneestä oudosta opettajasta, jonka elämänura päättyi ristinpuulla, niin vaikka hän tunnisti tämän Ihmisen Pojan julistaman evankeliumin ja hänen juutalaisen kotiopettajansa opetusten välisen yhtäläisyyden, hänen mieleensä ei koskaan juolahtanut, että nämä kaksi itse asiassa olivat yksi ja sama henkilö.

Näin päättyi Ihmisen Pojan elämässä luku, jolle voitaisiin antaa otsikko *Opettaja Joosuan lähetysretki*.